

KIIMINKIJOKIVARREN KOTIPALVELUYRITTÄJYYS-HANKE

LOPPURAPORTTI

Sari Koskela

Sisältö:

- 1.Hankeorganisaation yhteystiedot ja hankkeen perustiedot
- 2.Hankkeen tausta ja lähtökohdat
- 3.Hankkeen tavoitteet
- 4.Hankkeen aikataulu
- 5.Hankkeen toiminta
- 6.Hankkeen kokonaisrahoitus ja rahojen käyttö
- 7.Hankkeen määrällisten ja laadullisten tulosten sekä toteuttamisen arviointi sekä vastoinikäymisten analyysi
- 8.Tiedotus ja julkisuus
- 9.Hankkeen toimintojen jatkaminen jakehittämisehdotukset
- 10.Raportin liiteaineisto

1. Hankeorganisaation yhteystiedot ja hankkeen perustiedot

Nimi: Kiiminkijokivarren kotipalveluyrittäjyys–hanke

Projektinnumero: 10082

Diaarinumero: 5903/3514-2002

Toteuttaja: Kiimingin kunta, Pl 4, 90901 Kiiminki
Puh. 08-8193 111 tai 044 5614 648, fax. 08-8193 222
Email. sari.koskela@kiiminki.fi

2. Hankkeen tausta ja lähtökohdat

Haukipudas ja Kiiminki ovat kasvavia, suurimmaksi osaksi maaseutumaisista kylistä koostuvia kuntia väkimääränsä jyrkästi lisäävän Oulun kaupungin läheisyydessä.

Viime vuosina jatkunut yhteiskunnan ja elinkeinorakenteiden raju muutos näkyy myös Kiimingin ja Haukiputaan kuntien toiminnoissa. Väestörakenne on monipuolistunut, erityisryhmien tarpeet ovat lisääntyneet ja perheelämän sovittaminen muuttuvan työelämän tarpeisiin luovat paineita paremman ja viihtyisemmän asuinympäristön luomiselle.

Kuntien väestön keskuudesta löytyy merkittäviä kohderyhmiä, jotka luovat pohjan uusien kotipalveluyhteistyömallien kehittämiseksi ja niiden käytännön toteuttamiselle.

Kuntien mahdollisuus vastata nykyisenlaiseen kotipalvelujen tarpeeseen on todettu rajalliseksi. Tällä hetkellä palvelujen kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa. Ala on pirstaloitunut ja epäselvä. Selvä tarve on tullut löytää taho, joka tulisi toimimaan koordinaattorina kotipalvelujen yritystoiminnan kehittämisessä ja toteuttamisessa, koska muutoin potentiaaliset kotipalvelujen tarvitsijat eivät saa tarvitsemaansa palvelua. Nykyisessä tilanteessa Kiimingin ja Haukiputaan kunnat tarvitsevat yhteistä koordinaattoria, joka kehittää ja edistää kotipalveluyrittäjyyttä nyt ja tulevaisuudessa em. kuntien alueella. Kotipalveluyrittäjyys voi muodostua yhdeksi maaseudun kasvavan vanhusväestön paremman kotona pärjäämisen keinoksi.

Toiminnan kohderyhmä on selkeästi kaksijakoinen;

-toisaalta maksukyvyltään heikompi vanhusväestö, jolloin palvelujen ostamisen kynnyksiä tulisi alentaa sopimalla menettelytavoista kuntien sosiaali- ja terveystieteiden ja alan yritysten kesken

-maksukykyinen, markkinahinnan maksava työssäkäyvä aktiiviväestö

3. Hankkeen tavoitteet

Tämän projektin tavoitteena on luoda prosessi, jossa Kiimingin ja Haukiputaan kuntien alueilla toimivaa kotipalveluyrittäjyyttä kehitetään ja luodaan edellytykset nykyisen yritystoiminnan säilymiseen ja uuden syntymiseen.

Hankkeen tavoitteena on hyödyntää Oulun läheisyyttä pyrkien tiiviiseen vuorovaikutussuhteeseen Oulun kaupungin alueella olevien toimijoiden kanssa. Lisäksi hanke pyrkii kehittämissyhteistyöhön lähialueilla toimivien sosiaali- ja terveystalojen kanssa.

Hanketta toteutetaan kestävän kehityksen periaatteita noudattaen.

Toimintatavoissa korostetaan erityisesti sosiaalisia ja tasaarvonäkökohtia.

Hankkeen päätavoitteet:

- alan markkinoiden pelisääntöjen luominen yhdessä kuntien, seurakuntien, yritysten, yhdistysten ja muiden intressiryhmien kesken
- kotipalveluyrittäjyys, joka on liiketaloudellisesti kannattavaa ja onnistuu vakiinnuttamaan paikkansa väestön keskuudessa
- vanhusväestön ja erityisryhmien kodinhoitopalveluiden lisääminen
- uusien yritysten syntymisen mahdollistaminen
- hyväksi koettujen käytäntöjen leviäminen lähiympäristöön. Tiedottaa laajasti hankkeen tavoitteista, lisää tietoutta ja alentaa kynnystä palveluiden ostamiselle
- dokumentoitu kotipalveluyrittäjyyden kehittämisprosessi

4. Hankkeen aikataulu

Kiiminkijokivarren kotipalveluyrittäjyys-hankkeen kesto on 18 kuukautta välillä 1.3.2003-31.8.2004. Hankkeen aloitusajankohta viivästyi ja hanke pääsi varsinaisesti alkamaan vasta 17.4.2003, projektipäällikön palkkaamisen jälkeen.

5. Hankkeen toiminta

Hanke käynnistyi toiminnallisesti huhtikuun 2003 puolessavälissä, kun projektipäällikkö palkattiin hanketta vetämään. Hanketta aloitettiin tehokkaasti markkinoida ja tiedottaa, mm. Rantapohja, Kaleva ja Forum-lehdissä.

Projektipäällikkö oli suorassa radiohaastattelussa radioPookissa.

Kotipalvelualan olemassa olevien yritysten ja yhdistysten rekrytointi mukaan hankkeeseen alkoi myös heti. Mukaan heitä saatiin noin 10 kpl.

Hanke teki paljon kotipalveluyrittäjien tukemista ja neuvontaa yritystoimintansa kehittämiseksi muun muassa markkinointia.

Hanke pyrki luomaan toimivat suhteet myös Kiimingin ja Haukiputaan sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Hankkeessa mukana olleiden yritysten ja yhdistysten yhteystiedot toimitettiin molempiin kuntiin.

Hankeessa mukana olevat tahot osallistuivat aktiivisesti Kiiminkipäiville ja Haukipudas päiville markkinoiden hanketta ja sen tarjoamia mahdollisuuksia yksityisille ihmisille ja yrityksille. Esimerkkinä mainittakoon siivouspalvelut, kotipalvelut, ATK- palvelut ja pienimuotoiset sairaanhoidolliset palvelut.

Hanke osallistui Turussa pidettäville naistenmessuille tutustuen naisyrittäjyyden tarjoamiin mahdollisuuksiin ja uusiin ideoihin. Kokemusten vaihto siellä esillä olevien naisyrittäjien kanssa oli antoisaa.

Hanke suunnitteli myös kyselylomakkeen kotipalveluiden tarpeesta.

Lomakkeen jakelu tapahtui Kiimingissä koulujen ja päiväkotien kautta.

Haukiputaalla lomakkeet jaettiin vanhustenpalveluasuntoihin.

Hankkeen ohjausryhmä johon kuuluu edustajia molempien kuntien sosiaali- ja terveystoimesta, seurakunnan edustaja, yrittäjien edustaja ja Kiimingin kunnan elinkeinolaitoksen edustaja sekä projektipäällikkö ovat kokoontuneet säännöllisesti noin 3-4 kuukauden välein ja kokouksista on laadittu pöytäkirjat.

6. Hankkeen kokonaisrahoitus ja rahojenkäyttö

Tukipäätöksen mukainen rahoitus näyttää toteutuvan suurimmaksi osaksi suunnitellusti. Vastikkeettomat suoritukset hankkeen hyväksi vuodelta 2003 on toteutunut täysimääräisesti.

Hankkeen aikana on palkkoihin ja sivukuluihin mennyt 48582,26 euroa, hankkeen kokonaiskustannukset ovat olleet 60694,14 euroa, hankkeen tulot 1200 euroa. Rahoitus on toteutunut seuraavasti: EU:n osuus 16545,32 euroa, valtion osuus 27575,53 euroa, kuntien osuus 9114,54 euroa ja yksityisen rahoituksen osuus 6258,75 euroa.

7.Hankkeen määrällisten ja laadullisten tulosten sekä toteuttamisen arviointi sekä vastoinikäymisten analyysi

Hankkeeseen osallistumisesta:

Hanke on tullut tunnetuksi Oulun ympäristökunnissa sekä Oulussa.

Yhteistyötä on tehty Myös Oulussa toimivien muiden hankkeiden kanssa.

Hankkeeseen ei ole kuitenkaan saatu tarpeeksi yrityksiä ja yhdistyksiä mukaan suhteellisen korkean omarahoitusosuuden takia. Pienyrittäjät kokevat sen kynnskysymykseksi hankkeeseen osallistumiseen.

Kiinnostus tulla mukaan kyllä on ollut hyvä, mutta se ”tyssää” omarahoitusosuuden maksuun.

Ongelmia yrittäjien ja kuntien välillä:

-Yksityiset toimijat toivovat ja odottavat kunnalta jonkinlaista viestiä tai signaalia, siitä että kunta suhtautuisi myönteisesti mahdollisiin uusiin koti- ja tukipalveluiden järjestämistapoihin.

He kuitenkin kokevat ja aistivat että kunnan ovet ovat tällä hetkellä tiukasti suljettuna.

-Sos.- ja terv. puolen näkökanta taas on se, että palveluiden tuottajia pitäisi olla ns. ”valmiina odottamassa” kunnan mahdollisesti tarjoamia ostopalveluita varten.

Yhteenvedona voidaan todeta:

Uusia yrittäjiä tuskin saadaan sillä perusteella että ”kunta voi joskus mahdollisesti ostaa heidän yritykseltään palveluja” . Kukaan ei perusta yritystä tähän nojaten.

Toisaalta sitten kun kunta tarvitsee palveluita oman työnsä äydenäjäksi ei yrittäjiä olekaan. Miten sitten??

Usein esitetään väite, että kunta ei voi ostaa palveluita koska markkinoilla ei ole riittävästi palveluita tarjoavia yrityksiä. Tämä ei kuitenkaan aina pidä paikkaansa. On kuitenkin totta, että **kysynnän puutteen takia** Kiimingissä ja Haukiputaalla ei ole vielä riittävästi tarjontaa. Julkisten palveluiden ostot luovat kuitenkin edellytyksiä yritystoiminnalle.

Kysyntä synnyttää tarjontaa.

Sos.-ja terv.puolelle on yritetty saattaa tiedoksi useaan otteeseen senettä asiaa voitaisiin lähteä purkamaan sitä kautta että

1.He luovat oman konkreettisen strategian palveluiden järjestämisestä, missä se määrittelee mitkä palvelut se tuottaa itse ja mitkä voidaan hoitaa yhteistyössä esim. yritysten ja yhteisöjen kanssa, milloin ja missä laajuudessa.

2.Heidän omana työnä tuotetun palvelun todellinen hinta pystyttäisiin selvittämään sillä tavalla että siinä on mukana kaikki kulut mitä mitä tietyn palvelun tuottamiseen kohdistuu.

Palkat, sos.kulut, matkat, aika, tarvittavat välineet ja aineet, hallintokulut, työnjohto, työvaatteet yms. niitä löytyy yllättävän paljon. Siitä saadaan kunnan itse tuottaman palvelun todellinen hinta.

Tämä tuntuu olevan kynnyskysymys siihen, että asiat eivät ole edenneet. Mitään tietoa näistä asioista ei ole kuntien taholta ilmoitettu.

Jotta yleensäkin pystytään ajattelemaan mahdollisten yksityisten palveluiden käyttämistä, niin nämä asiat on ensin selvitettävä. Miten muuten voidaan realistisesti verrata miten palvelu on järkevää tuottaa?? Omana toimintana vai ostopalveluna?

Tämän projektin tarkoituksena oli nimenomaan näiden asioiden **selvittely**, jotta asioita voidaan kunnissa kehittää ja saada aikaan mahdollisimman suuri hyöty kuntalaisille, kunnille että mahdollisille yrittäjille.

Kunnissa pitää olla yrityksiä, jotta kunta voi toimia ja kehittyä ....

Jonkun verran on ollut myös vääntöä Kiimingissä siitä, kenen hanke tämä on, sosiaali- vai elinkeinopuolen? Kumpikaan puoli ei ole ns. sitoutunut tekemään tämän hankkeen eteenpäin viemiseksimitään, vaikka tämä on nimenomaan molempien puolten hyödyksi tehty hanke. Ja sitä olisi ollut hyvä jatkaa yhteistyönä ja molempien puolten sitouduttua siihen tarkoituksena saada mahdollisimman hyvä lopputulos aikaan.

Todettiin myös että tämä hanke on ollut kestoltaan liian lyhyt. Molempien kuntien näkökanta on ollut, että näin lyhyessä ajassa ei voida saada konkreettisia tuloksia aikaan. Yhteisiä toimintalinjoja ei saatu luotua, koska kysymys on laajemmasta kokonaisuudesta.

8. Tiedotus ja julkisuus

Hanketta aloitettiin tehokkaasti markkinoida ja tiedottaa, mm. Rantapohja, Kaleva ja Forum -lehdissä. Projektipäällikkö oli suorassa radiohaastattelussa radio Pookissa.

Hanke on ollut hyvin esillä erilaisissa alan tapahtumissa ja tuottanut hankkeesta hyvän esitteen ja nettisivut. Nettisivuille pääsee sekä Kiimingin kunnan ja Haukiputaan kunnan nettisivuilta ja Ouluseutu Yrityspalvelut nettisivujen kautta. Nettisivuilla esittäytyvät kaikki hankkeessa mukana olevat yrittäjät ja yhdistykset kuvan kera. Siellä kerrotaan toimialat, yhteyshenkilöt, yhteystiedot ja millaisia palveluita yritys/yhdistys tuottaa.

9.Hankkeen toimintojen jatkaminen ja kehittämissuhteet

Hanke on esittänyt Kiimingin ja Haukiputaan kunnille seuraavaa:

Toivottavaa ja luonnollista olisi jatkohanke

Jatkohanketta olisi myös hyvä hyödyntää molemmissa kunnissa omana työnä tuotetun hinnan laskemisessa, mikä on ensiarvoisen tärkeää vertailua tehtäessä kilpailuttamistilanteissa.

Jatkohanketta pyrittäisiin myös hyödyntämään kunnissa toimivien yrittäjien yritystoiminnan kehittymiselle ja jatkumiselle mm. tietotaidon hankkimisena.

Tarkoituksena olisi myös viedä käytäntöön sellainen valtakunnallinen toimintamalli jota myös muut kunnat voisivat tarvittaessa tulevaisuudessa hyödyntää.

Todetaan seuraavaa:

Kiimingin ja Haukiputaan sosiaalilautakunnat ovat todenneet että eivät näe tarkoituksenmukaisena jatkoprojektia eivätkä lähde siihen mukaan.

10.Raportin liiteaineisto

- esite hankkeesta
- lehtileikkeitä hankkeesta
- Haukiputaan kunnan arviointia hankkeesta
- Kiimingin sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös
- kyselylomake kotipalveluiden tarpeesta